

Biblija – Stari Zavjet 2022./2023.
ponedjeljak 8:15, srijeda 8:15,
ECTS 6, dvorana 101



Knjige o kraljevima (1 Kr i 2 Kr)

LXX: Kraljevstva (3. i 4.)



Marana tha

C

Am

Em

Dm

G

C

A musical staff in G clef and common time. It consists of six measures. The first measure starts with a quarter note in C major. The second measure starts with a quarter note in A minor. The third measure starts with a quarter note in E minor. The fourth measure starts with a quarter note in D minor. The fifth measure starts with a quarter note in G major. The sixth measure starts with a quarter note in C major. Below the staff, lyrics are written under each measure: Ma - ra - na, tha!, Do - di, Go - spo - di - ne, I - su - se!

A musical staff in G clef and common time. It consists of six measures. The first measure starts with a chord in C major. The second measure starts with a chord in A minor. The third measure starts with a chord in E minor. The fourth measure starts with a chord in D minor. The fifth measure starts with a chord in G major. The sixth measure starts with a chord in C major. Below the staff, lyrics are written under each measure: Ma - ra - na, tha!, Do - di, Go - spo - di - ne, I - su - se!



Biblija – Stari Zavjet 2022./2023.
ponedjeljak 8:15, srijeda 8:15,
ECTS 6, dvorana 101

Biblijia – Stari Zavjet

Temeljni religijski i religiološki dokument



amdg.ffrz.hr

→ Nastava: FFRZ

→ Biblijia – Stari zavjet

**Biblja – Stari Zavjet 2022./2023.
ponedjeljak 8:15, srijeda 8:15,
ECTS 6, dvorana 101**

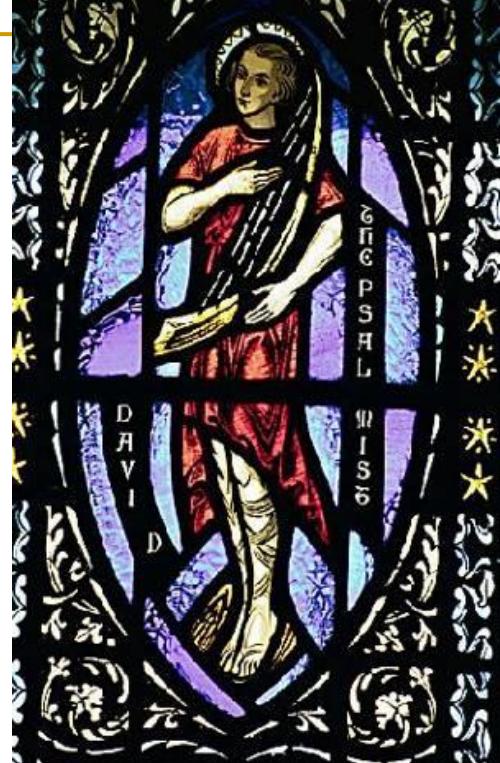


Knjige o Samuelu



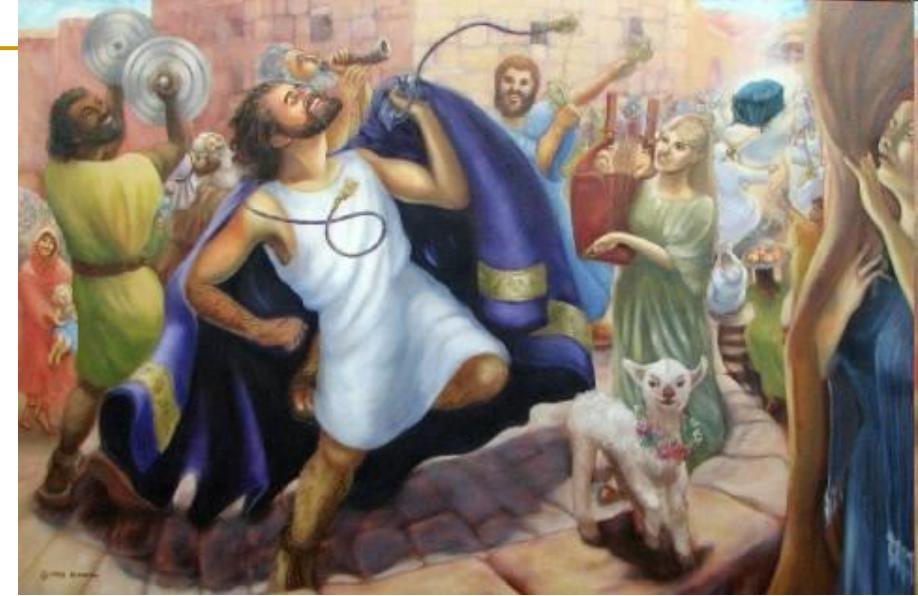
Grob proroka Samuela, Rama

Davidova životna pobjeda

- **Jedan od glavnih likova**
(1 i 2 Sam, 1 Kr, 1 Ljet, Ps = 5 knjiga)
 - Moralni pobjednik nad Šaulom
(1 Sam 24,5; 26,12)
 - Prima mesijansko proroštvo (2 Sam 7)
 - **Grješnik (2 Sam 11s.24)**
 - A) “predvečer ustao” (2 Sam 11,2)
 - Uzeo tuđu ženu (v4)
 - *Montirao ubojstvo* (v17)
 - B) Popis vojne sile (24,9)
 - **Kaje se (2 Sam 12,13; 24,10)**
- 
- **Najveći biblijski pjesnik**
(73 psalma)
 - Začetnik liturgije
(1 Ljet 6,16)
 - **Model Hrama sinu**
(1 Ljet 28,11)

David kraljuje

- Kad započinje 2 Sam 1,1?
- nakon smrti Šaulove (1,1)
 - David poštuje pokojnike (2 Sam 1,19-27)
 - David se zakraljio (c2; c5):
- na jugu (Juda c2) i
- na sjeveru (Izrael c5)
 - premješta sjedište kraljevstva (2 Sam 5,5):
- Hebron (7 god., Judeja)
- Jeruzalem (33 god., sav Izrael)



- Slavlje u 2 Sam 6,12b:
- Kovčeg Božji dolazi u Jeruzalem (c6)
 - dovršetak Sinajskoga pothvata

Studentski rad

- Knjiga o Ruti
- Samson u Suci 13-16
- Tobija
- Estera
- Povijest *zaručnice*
u Pjesmi nad pjesmama
- Knjiga Mudrosti

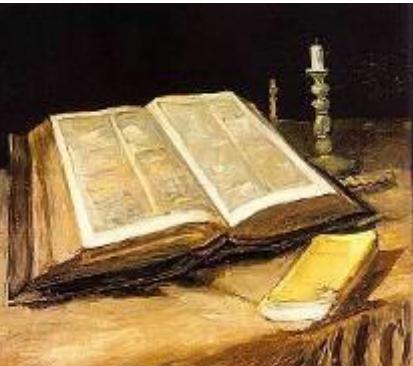


Biblija – Stari Zavjet 2022./2023.
ponedjeljak 8:15, srijeda 8:15,
ECTS 6, dvorana 101



Knjige o kraljevima (1 Kr i 2 Kr)

LXX: Kraljevstva (3. i 4.)



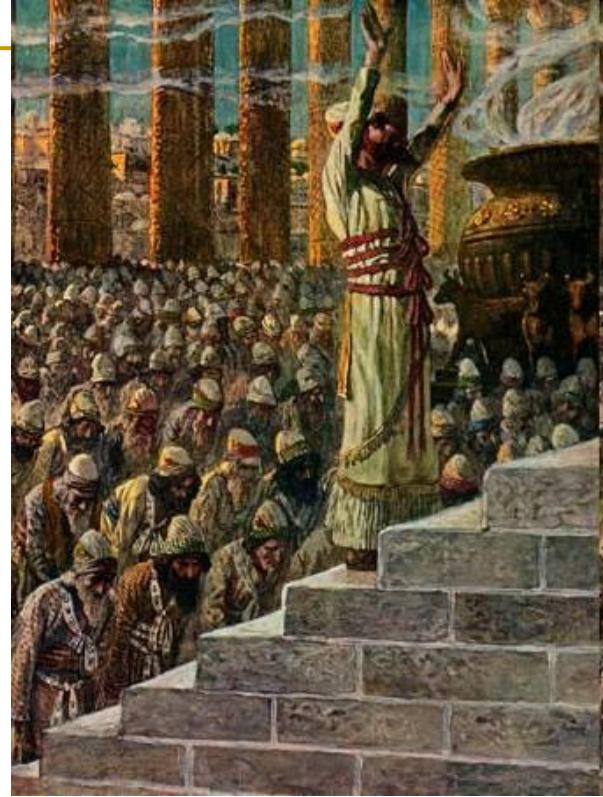
Povijest kraljevst(a)va

- s udaljenosti
 - “Deuteronomistička povijest” Jš – 2 Kr
 - od oko 1000. do 587. pr. Kr.
 - *Koje dobi David u 1 Kr 1,1?*
- starac – *što određuje u 1,35?*
- Sina za nasljednika
 - *Osobna oporuka Salomonu u 2,3:*
- Mojsijeva Tora
 - *Kako napreduje Salomon (2,12.46b)?*
- učvrstio vlast – *Čime (3,9.13)?*
- i pronicavo srce (3,9) i bogatstvo (v13)



Salomon dvoznačan

- *Što radi Salomon u 1 Kr 6,1-37?*
- Gradi hram
 - *Kakav je međunarodno (10,4s)?*
- Kraljica od Sabe zapanjena
 - *Što radi u 1 Kr 8,22.54?*
(Kako, pred kime, koliko?)
- Dugo moli klečeći, uzdignutih ruku
pred zajednicom
 - *Koliko puta mu se Bog ukazuje (9,2)?*
- *samo dva puta (usp. 1 Kr 3,5)*



Salomonova vlast

- *Ocjena Salomonova djelovanja u 1 Kr 11,6?*
- zlo u očima יהוה (KS: “nije pravo”)
 - Koji kult? 11,5.7 → 33
- Aštarta, Milkom/Molek, Kemoš
 - *Povod u 11,8?*
- Tuđinke
 - *Posljedice (11,33):*
- raspad kraljevstva
 - *Koga sin sluša (12,10)?*
- mlade kolege (12,10)



Sjeverno kraljevstvo

- *Tko je kralj?* (11,29.31)

- **Jeroboam (v29)**

- *Po čijem proroštvu?* (v29)

- **Prorok Ahija iz Šila (v29)**

- *Znak (v30)?*

- **12 dijelova plašta**

- *Značenje (v31)?*

- **10 plemena Jeroboamu**

- ali: iskrivljen kult u **12,28?**

- **Zlatno tele x2 (usp. Izl 32);
“Ne u Jeruzalem!” (v28)**

Jeroboam's Sacrifice at Bethel 1656
Eckhout, Gerbrandt Jansz van den



- “Ovo su tvoji bogovi”
– אלהים – ‘elohîm u mn.
- “*grijeh Jeroboamov*”
do 2 Kr 17,6

Dokumenti



- drugi dokumenti u 1 Kr **11,41** i **14,19.29:**
 - povijest Salomonova (1 Kr 11,41)
 - Ljetopis kraljeva *izraelskih* (1 Kr 14,19; 15,31; 16,5,14.20.27; 22,39; 2 Kr 1,18; 10,34; 13,8.12; 14,15.28; 15,11.15.21.26.31)
 - Ljetopis kraljeva *judejskih* (v29, 15,7. 23; 22,46; 2 Kr 8,23; 12,20; 14,18; 15,6.36; 16,19; 20,20; 21,17.25; 23,28; 24,5)

Dodí, Isuse naš

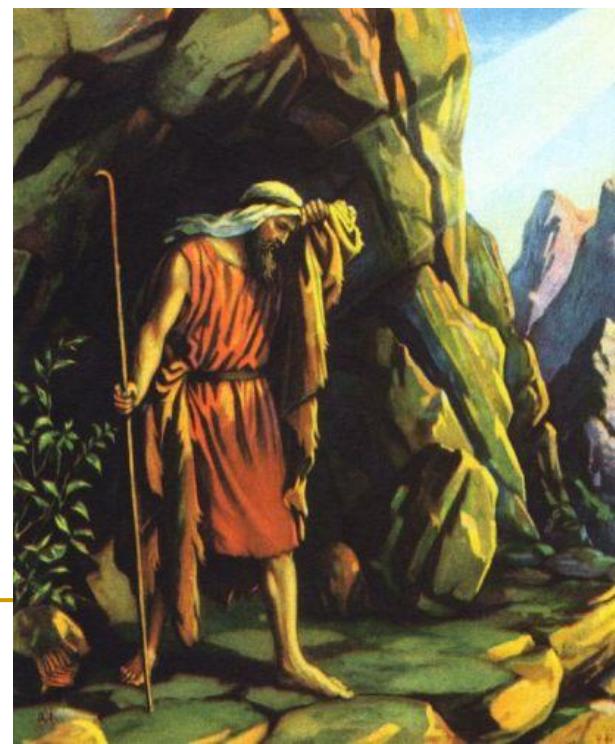
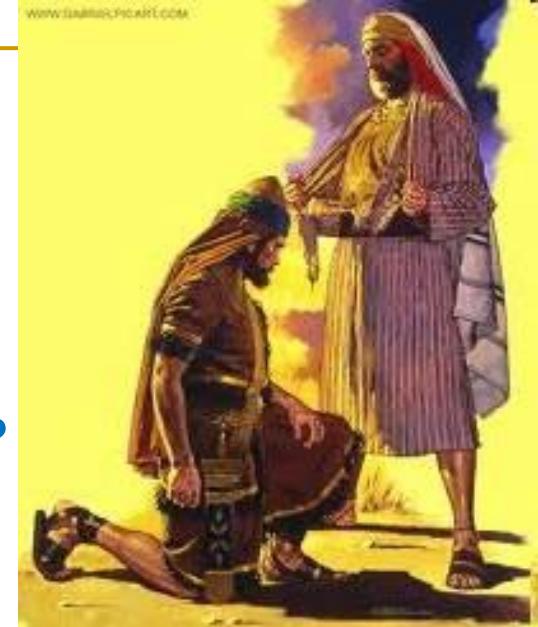
A musical score for a single melodic line. The key signature is A major (no sharps or flats). The time signature is 3/4. The melody consists of eighth and sixteenth notes. The lyrics are written below the notes, corresponding to the melody. The lyrics are: "Do - di, I - su - se, do - di! Do - di, I - su - se naš!" The notes are labeled with letters above them: E, Fism, A, H, Cism, H, E.

E Fism A H Cism H E

Do - di, I - su - se, do - di! Do - di, I - su - se naš!

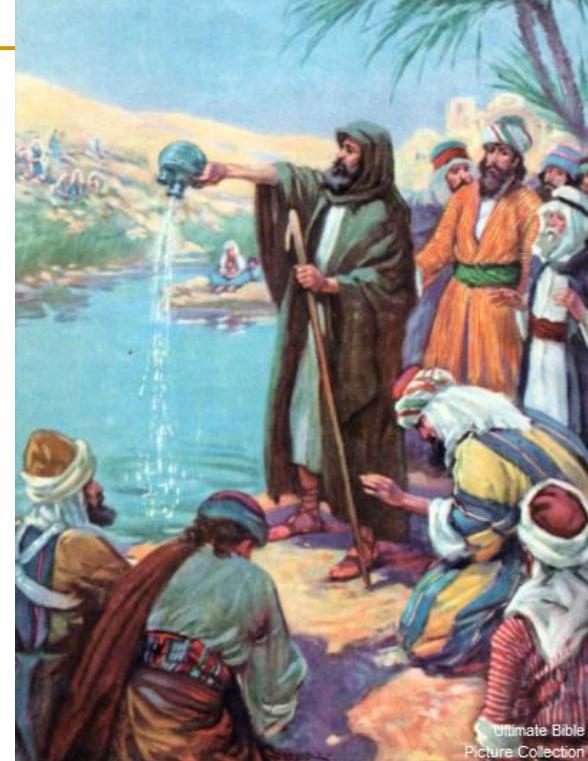
Proroci na sjeveru

- Što čini Ahija u 1 Kr 11,29 i 14,10?
- naviješta kraljevstvo (c11) i pad (c14)
 - Tko govori protiv idolopoklonstva (13,2)?
- Božji čovjek (13,2)
 - *Koga nagoviješta (13,2)?*
 - Velikoga kralja Jošiju (13,2)
- Ilija i Elizej: 1 Kr 17 – 2 Kr 13
- Ilija dokazuje Božji autoritet (c18)
 - Ilija u 1 Kr 19,10-14:
- susreće se s Bogom (c19)



Ostali sjeverni proroci

- Elizej prototip Isusa –
usp. 2 Kr **4,42-44**
 - Učenici, čudesna ljubav prema neprijateljima, uskrisenje
- ostali: *Koliko ih je u 1 Kr 18,4.13?*
 - Stotina – još u 1 Kr 20,13.20
 - *Tko nastupa u 1 Kr 22,8?*
- Mihej, sin Jimlin
 - *Tko u 2 Kr 14,25?*
- Jona (+ Amos, Hošea)



Kraljevi u Judi

- *Grad (1 Kr 14,21)?*
- Jeruzalem – odabrani
- Hram
 - *Ocjena postupanja? (15,11)*
- Pravo u očima Božjim
 - Kao otac David
 - *Roditelj u 15,10?*
- Ime majke (15,10)
 - *Ipak, u zajednici (15,14):*
- Kultne “uzvišice” (15,14; 22,44; 2 Kr 12,4; 14,4; 15,4...)
- *Negativan skok u 2 Kr 16,1?*
- Ahaz – *zašto? (v4.8)*
- sam **idolopoklonik (4)**
- Mito asirskom kralju (8) – *što?*
- Hramsko zlato



Dobri kralj Ezekija

- **Ezekija (2 Kr 18–20)** – *što radi u 18,4?*
- dokida izopačeno bogoštovlje (18,4)
 - Mjedena zmija (Br 21) → “Nehuštan”
 - *Kakvu potporu ima (18,7; 19,2)?*
- Bog je s njim (18,7),
surađuje s Izajjom (19,2)
 - *Što radi za napada (19,15-19)*
i u bolesti (20,3)?
- Moli se
- i za Pashu: 2 Ljet 30,18-20
 - S prorokom: 2 Ljet 32,20



Jošijina velika obnova

- **Jošija (2 Kr 22s)** – *što su pronašli? (22,8; 23,2.21)*
- **Knjiga Zakona (Tora 22,8),
Saveza (*b'ərît* 23,2.21)** – g. 622 pr. Kr
 - *S kim suraduje* (22,14)?
- **Proročica Hulda (22,14)**
 - *Što kralj radi i gdje u 23,2?*
- **Čita Knjigu Saveza
u hramu (23,2)**
 - *Koji blagdan u 23,22?*
- **Pasha (23,22)**



Propast

- Nabukodonozor
(*nebukadnecar* 2 Kr 24,1)
 - *babel* (v1) + *kašdîm* (Kaldejci v2)
 - *Tko je povod prema 24,3?*
- Manaše (24,3) iz c21, djed Jošijin
 - **Prvi stupanj: 598. pr. Kr. (24,14)**
- odvođenje vlasti i plemstva (24,14)
 - **Drugi stupanj: 587. pr. Kr. (25,9.11.13-16)**
- Hram spaljen (v9), opljačkan (v13-16)
- Dvor i grad spaljeni (v9) zidine razorene (v10),
- opće izgnanstvo (egzil) (“sužanjstvo” v11)

